Maanviljelijänä pohjavesialueella

6.10.2015 Maankäyttö ja pohjavesi -teemailtapäivä, GTK, Espoo

Airi Kulmala, MTK

Esityksen sisältö

1. Pohjavesialueen sijainti
2. “Nitraattiasetus”
3. Kasvinsuojeluaineet
4. Ympäristöluvat
5. Metsätalous
6. Kunnan ymp.suojelumääräykset
7. Vedenottamot
8. Yhteenveto

Kuvat: A. Kulmala

7.10.2015

Pohjavesialueet kartalla (1/2)

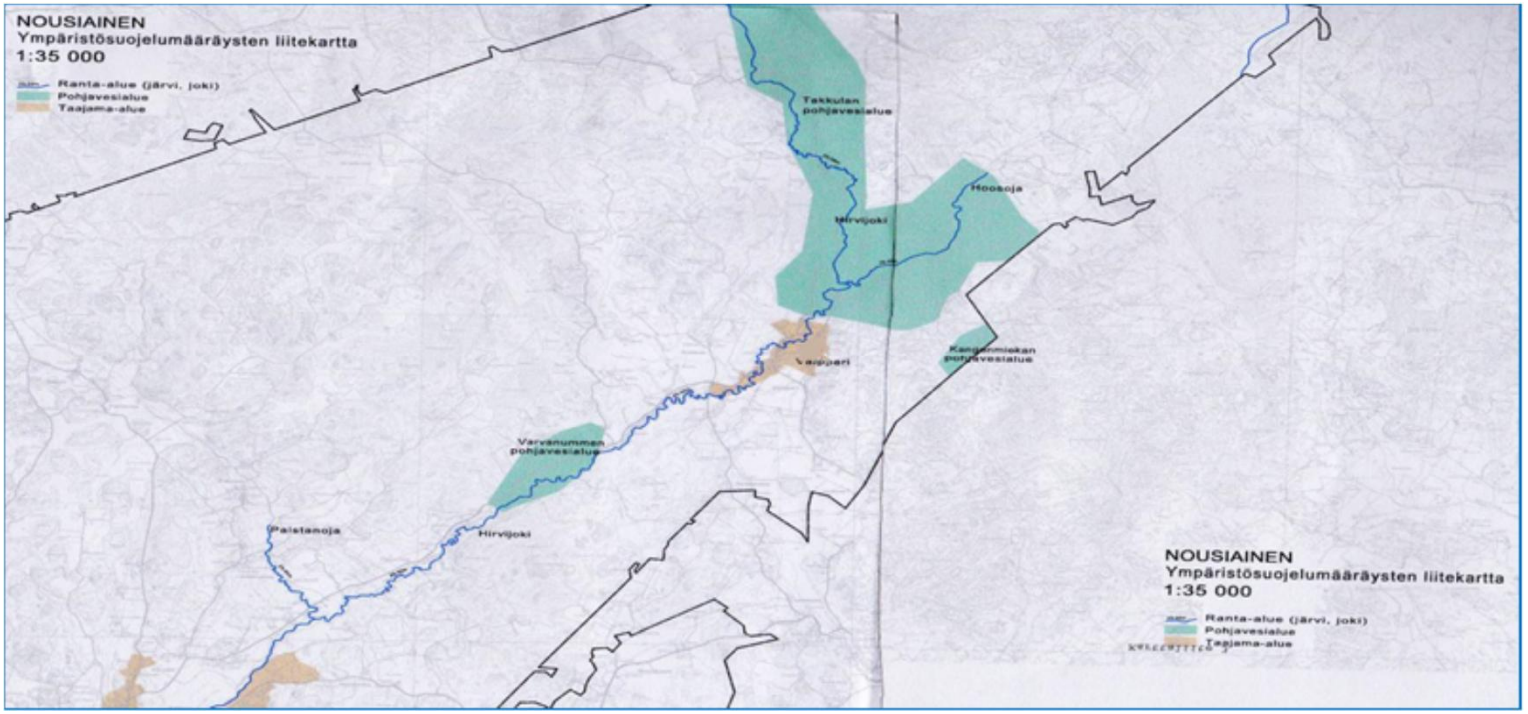

Pohjavesialueet kartalla (2/2)

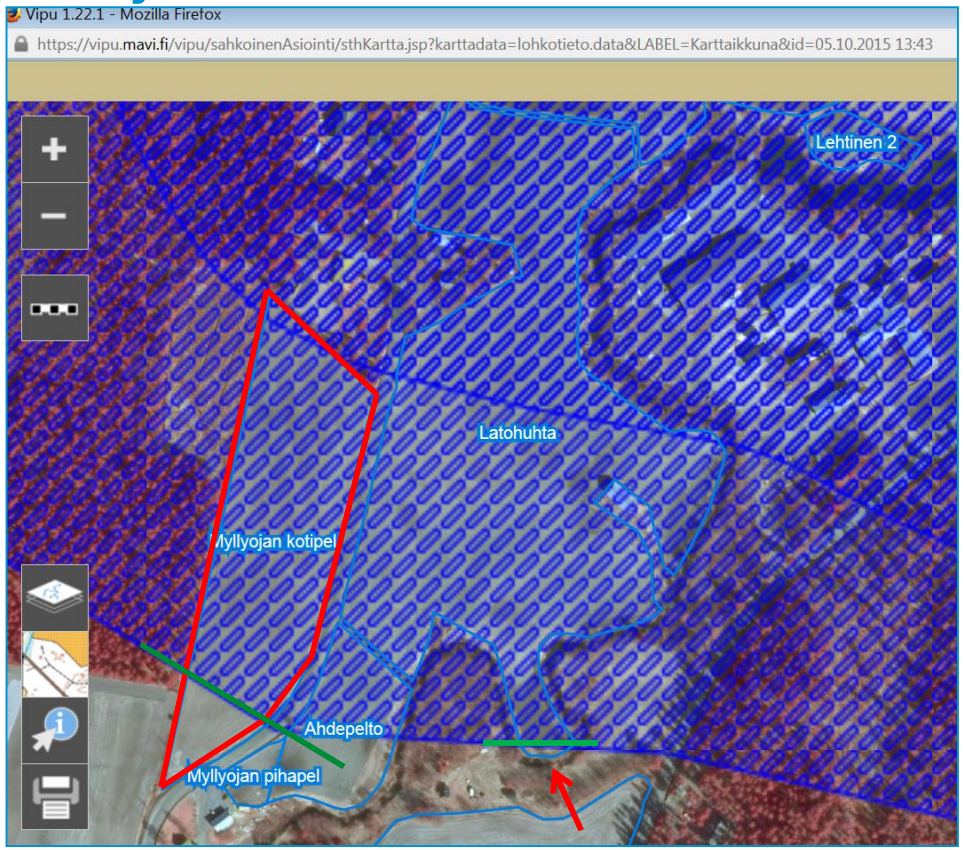

- Sähköinen Vipu-kartta kertoo pohjavesialueet tarkasti
- Kartat myös paperilla
- Tärkeä apuväline viljelijälle
- PV-alueiden rajaus ei noudata peltolohkorajoja

Pohjavesialueet maastossa

- Kun koko lohko ei ole PV-alueella
  - Käsitellään koko lohko PV-alueena
  - Jaetaan lohkon ”kahtia”
  - Työtekniset kysymykset: mm. kasvinsuojelu, lanta, orgaaniset lannoitevalmisteet

Nitraattiasetus

- Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitiloja, tuotantoeläinten jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkoja ei pohjavesialueelle (poikkeus maaperäselvityksen kautta) eikä alle 50 m etäisyydelle talousvesikaivosta
- Pakkaamattomien org. lannoitevalmisteiden ja lannan varastointi aumassa kielletty pv-alueella
- Jaloittelualueita hoidettava siten, ettei ravinnepäästöjä pinta- ja pohjavesiin
- Osa näistä kuuluu täydentäviin ehtoihin (maataloustuet)

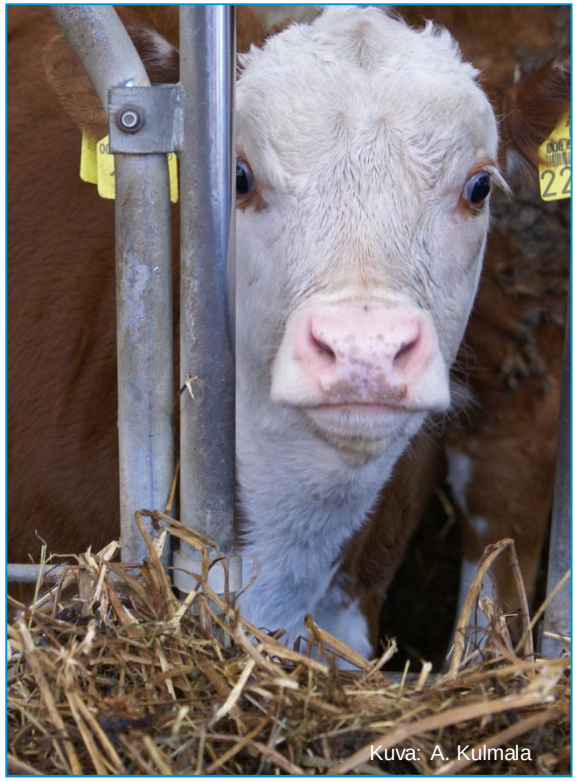
Kuva: A. Kulmala

Kasvinsuojeluaineet

- Tukes kasvinsuojeluainerekisteri: pohjavesirajoitus
  - Rikkakasvien torjunta 135 kpl (ei rajoitusta 84 kpl)
  - Kasvitautien torjunta 22 kpl (93 kpl)
  - Tuhoeläinten torjunta 12 kpl (61 kpl)
- Lisäksi vesistörajoituksia ja peräkkäisen käytön rajoituksia
- Suositellaan vaihtelemaan aineita, jotta resistenssiä ei syntyisi
- Mehiläisten huomioiminen
- Pienen viljelyalan kasvit

Kuva: A. Kulmala

Kotieläinsuojan ympäristölupa: lannanlevitysrajoitukset

- Eritasoisia rajoituksia, mm.
- Lietelantaa ei saa levittää pohjavesialueella oleville peltolohkoille.
- PV-alueen muodostumisalueella peltolohkoilla ei suositella lietelannanlevitystä.
- PV-alueilla lannan levitys tulee tehdä pv-alueen suojelusuunnitelman mukaisesti.
- Lietelantaa, kuivikelantaa ja puristenesteitä ei saa levittää vedenhankintaa varten tärkeiden ja vedenhankintaa soveltuvien pv-alueiden muodostumisalueilla sijaitseville pelloille. Kuivalantaa saa levittää muodostumisalueen ulkopuoliselle alueelle.
- PV-alueilla sijaitsevat peltolohkot, jotka on todettu maaperätutkimusten avulla riittävän tiiviiksi, soveltuvat eläinsuojan lannan, virtsan sekä pesu- ja jätevesien levitykseen.

Kotieläinsuojan ympäristölupa

- Eläinsuojan ja lantavarastojen rakenteeseen liittyviä määräyksiä
- Uusien lietesäiliöiden sijoittaminen PV-alueen ulkopuolelle tai PV-alueen tiiviiksi todetulle osalle
- Kaivojen ja pv-lammikoiden ympärille suojavyöhyke, jolle ei levitetä lantaa tai muita eloperäisiä lannoitteita (30 - 100 m)
- Laiduntamisen rajoittaminen kaivojen ympärillä (30 - 100 m)
- Säilörehun varastointi
- Eläinjätettä tai kuolleita eläimiä ei saa haudata pv-alueelle, etäisyys kaivoon (myös MMMa)
- Määräyksiä jätteenkäsittelyyn, kemikaalien ja polttonesteiden varastointiin
- Rajoituksia ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesuun ja huoltoon
- Seuranta

Kuva: A. Kulmala

MTK

Metsätalous tärkeillä pohjavesialueilla

Sertifiointivaatimukset (I lk)

- EI kemiallisia kasvintorjunta-aineita (myös II lk), lannoitusta (pl. tuhka), kannonnostoa

Metsänhoitosuositukset (I ja II lk)

- Normaali metsänhoito ja -käsittely ok, noudatetaan sertifiointi-vaatimuksia
  - Hakkuutähdettä voi poistaa
  - Koneissa öljyntorjuntakalusto, polttoaineiden ja öljyjen varastointi pohjavesialueen ulkopuolelle
- Metsänuudistuksessa maanmuokkauksessa suositellaan
  - Kangasmailla kevennettyä, turvemailla ei kivennäismaata syvemmälle, ei suositella kulotusta
- Turvemailla kunnostusojitusta ei alkuperäistä syvemmälle
  - Kunnostusojituksesta ilmoitus ELYyn

Kuva: J. Auvinen

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat, kaavoitus

- Rajaukset perustuvat osin puutteelliseen tietoon, rajoitukset/määräykset

MTK

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset (1/3)

- Lietelannan ja virtsan levittäminen kielletty 1. ja 2. lk pv-alueen pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella
- Yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoissa syntyvän tai muun vastaavanlaatuisen lietteen tai siitä valmistetun lieteseoksen käyttö maanparannusaineena kielletty I ja II lk pv-alueella
- Pv-alueille ei saa levittää jätevesilietettä, puristenestettä eikä virtsaa
- Karjanlannan levitys kokonaan kielletty pv-laitoksen lähisuojavyöhykkeellä, kaukosuojavyöhykkeellä saa levittää vain kompostoitua kuivalantaa
- Pv-alueella lannan, virtsan, puhdistamolietteen ja puristenesteen levitys kielletty
- Pv- alueella kuivalantaa voi kaupungin ymp.suojeluviranomaisen suostumuksella levittää
- Humuspitoisen kierrätysravinteen levitys pv-alueella kielletty, jos eivät maaperäolosuhteet eikä ravinteen koostumus sitä mahdollista

- Luomutilat

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset (2/3)

- Paalaamaton säilörehu on pohjavesialueilla säilytettävä kiinteissä tai muissa tiivispohjaisissa varastoissa, joista kaikki puristeneste voidaan kerätä talteen

- KTM päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista 30.3.1983/344, kunnalla usein määräyksiä myös muille säiliöille

- PV-alueella jätevesien johtaminen ojaan tai imeyttäminen maahan on kielletty; jätevedet on johdettava tiiviissä jätevesiputkessa pohjavesialueen ulkopuolelle tai ne on kerättävä tiiviiseen umpisäiliöön

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset (3/3)

- PV-alueilla ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesu on sallittu kiinteistöllä vain, mikäli pesutoiminta ei ole ammattimaista, muutoin laajamittaista eikä pesussa käytetä liuotinpohjaisia pesuaineita ja peseminen voidaan toteuttaa haitattomasti
- Mikäli käytetään liuotinpohjaisia pesuaineita -> tarkoitukseen rakennettu pesupaikka, jonka pesuvedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotuskaivossa tms. johdettava yleiseen viemäriin tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn
- Luokitelluilla 1. ja 2. lk pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu on kielletty pesuaineilla muualla kuin tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan hiekan ja öljynerotuskaivon kautta yleiseen jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksyttyyn jätevesien puhdistusjärjestelmään

MTK

Vedenottamot (esimerkki)

Kauko- ja lähisuojavyöhyke

- Maa-aineksen otto yli kotitarpeen kielletty
- Muu haitallinen maankaivu kielletty
- Yli 200 l öljysäiliöt altaisiin tms.
- Sikalan ja lietelantalan perustaminen kielletty
- Lietelannan ja puhdistamolietteen levittäminen alueen hyvin vettä läpäiseville osille kielletty, lähisuojavyöhykkeellä kokonaan kielletty

Yhteenveto

- Työtekniset kysymykset
- Lisärakenteet (mm. pesupaikat, öljysäiliöiden altaat, tiivispohjaisuus)
- Maksulliset tarkastukset (mm. öljysäiliöt)
- Tilan laajentaminen (rakennukset, lannan levitys ym.) ja tuotantotapa
- Kasvinsuojeluainevalikoima
- Metsänhoidon ratkaisut
- Pohjavesien suojelu on tärkeää, mutta se vaatii niin rahallista kuin ajallista panostusta

Kuva: A. Kulmala